

ХВОСТЕНКО В.В., магістрант

Науковий керівник – АРТИМОНОВА І.В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

artimonovaira@ukr.net

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ БАЗИС ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Аргументовано важливість формування ефективної системи управління фінансовими ресурсами підприємства. Досліджено основні концепції управління фінансовими ресурсами та обґрунтовано ефект від їх впровадження в систему стратегічного управління підприємством.

Ключові слова: власний капітал, залучений капітал, джерела фінансування, концепція, фінансовий стан, потенціал.

В умовах складних трансформаційних процесів і глобалізаційних економічних дисбалансів формування ресурсної бази підприємства, зокрема ефективне управління фінансовими ресурсами відіграє важливу роль у підвищенні стратегічного потенціалу підприємства. Стратегічним завданням на перспективу є удосконалення системи фінансового забезпечення підприємства через збалансованість структури їхніх джерел фінансування, тобто оптимального співвідношення між власними та позиковими коштами у структурі капіталу підприємства.

Як свідчить практика, структура фінансових ресурсів постійно змінюється під впливом дії різноманітних чинників, а саме зростання питомої ваги коштів, залучених із зовнішніх джерел, перш за все частки кредиторської заборгованості, яка призводить до неплатежів та зниження інвестиційних можливостей бізнес-структур. Безперечно, що слід уникати як неконтрольованої кредиторської заборгованості, що призводить до погіршення платоспроможності підприємства, так і надлишкових власних фінансових ресурсів, що можуть дестабілізувати виробничі процеси розвитку через надмірне резервування накопичень і відволікання їх із виробництва [1]. Тому в разі зростання запасів, непропорційного надходження доходів, може свідчити про уповільнення їх обороту, відволікання фінансових ресурсів і погіршення фінансового стану підприємства. За таких умов доцільно виявити причини надлишкового накопичення запасів та збільшення обсягів незавершеного виробництва, залишків готової продукції, відволікання активів з виробничого обороту підприємства [2].

Дослідження сучасних тенденцій, виявлення проявів диспропорцій у формуванні фінансових ресурсів дають змогу зорієнтувати керівництво підприємства щодо власних можливостей з метою завчасного виявлення ознак погіршення фінансового стану. Водночас, це вимагає відповідного теоретичного обґрунтування та розробки практичних рекомендацій, реалізація, яких забезпечить виробничо-господарську діяльність підприємства своєчасними за термінами надходження і достатніми за обсягами фінансовими ресурсами з мінімально можливими витратами на їх залучення.

З метою ефективного використання фінансових ресурсів на підприємстві вважаємо за доцільне систематизувати існуючі концепції, підходи, інструменти для обрання найбільш оптимальних для вітчизняних підприємств. У таблиці представлено теоретичний аналіз основних концепцій управління фінансовими ресурсами підприємства.

Таблиця - Основні концепції управління фінансовими ресурсами підприємства

№	Назва концепції (підходу)	Характеристика концепції (підходу)	Ефект від впровадження концепції (підходу) в управління підприємством
---	---------------------------	------------------------------------	---

1.	Системний підхід	Заснований на загальній теорії систем, вказує на специфіку управління об'єкту як організованої системи та взаємозв'язки її складових елементів з іншими господарськими системами.	Сприяє процесу управління фінансовими ресурсами як системи взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів на основі обліку властивостей складових даної системи.
2.	Концепція стратегічного управління	Базується на формуванні та реалізації стратегій, зорієнтованих на досягненні конкретних стратегічних цілей.	Сприяє реалізації стратегічного ефективного управління фінансовими ресурсами в сучасному бізнес-середовищі.
3.	Управління надійністю	Підхід заснований на виявленні причин порушення надійності роботи підприємства.	Дозволяє виявити специфічні ризики надійності та сприяє підвищенню фінансової безпеки підприємства.
4.	Концепція фінансової безпеки	Включає сукупність теоретичних положень стратегій, інструментів, що забезпечують фінансову безпеку цілісної господарської системи підприємства.	Забезпечує довготривалу стійкість фінансових відносин суб'єктів господарювання, досягається фінансова рівновага підприємства.
5.	Бюджетування і внутрішній аудит	Бюджетування – система поточного управління фінансовими ресурсами підприємства на основі бюджету окремих його структурних підрозділів. Внутрішній аудит – системний підхід до оцінки і підвищення ефективності процесів управління ризиками, внутрішнього фінансового контролю та корпоративного управління.	Сприяють реалізації функцій та впровадженню інструментів антикризового управління, спрямованих на досягнення фінансової стійкості підприємства.
6.	Управління ризиками	Інструментарій, заснований на ідентифікації, моніторингу, нейтралізації та мінімізації виникненню ризиків.	Дозволяє своєчасно виявити і нівелювати ризики, які притаманні процесу управління фінансовими ресурсами.

Джерело: сформовано автором на основі [3-4].

Опрацювання сучасної парадигми фінансового менеджменту показало, що концепції управління фінансовими ресурсами підприємства, їх характеристика та ефект від практичного впровадження слугує підвищенню ефективності стратегічного управління розвитком підприємства.

Практично кожне вітчизняне підприємство відчуває проблеми забезпечення достатніми фінансовими ресурсами. Встановлено, що динаміка фінансових результатів підприємств свідчить про зниження їх прибутковості, що суттєво обмежує власні джерела формування фінансових ресурсів, а також можливість своєчасного погашення залучених фінансових ресурсів. Тому підприємства України мають шукати резерви формування раціональної структури капіталу, здійснюючи аналіз доцільності та ефективності використання наявних ресурсів підприємства, з метою досягнення достатнього рівня платоспроможності, зміцнення фінансової стійкості та зростання ринкової вартості підприємства загалом.

Список використаних джерел:

1. Бражнік Л. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. Економіка і суспільство. 2018. № 14. С. 778–783.

2. Наказ від 19 січня 2006 р. № 14. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ME06025?an=1334> (дата звернення 12.10.2024 р.)

3. Кривенко А.Е. Формування та ефективне використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3818> (дата звернення 14.10.2024 р.) Brigham E. Financial management: theory and practice. Oxford: Oxford University Press. 1996. 541 p.

УДК 351:681.32

СТЕПЧЕНКО Ю.В., магістрант

Науковий керівник – **СОКОЛЬСЬКАТ.В.**, д-р. екон наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Досліджено теоретико-методологічні підходи до формування механізмів публічного управління та адміністрування розвитком підприємництва в громадах, проаналізовано їх вплив на розвиток малого й середнього бізнесу на місцевому рівні; механізми та їх особливості, обґрунтовано шляхи удосконалення механізмів публічного управління та адміністрування розвитку підприємництва для успіху територіальних громад.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, розвиток громад, малий та середній бізнес, державна політика, місцеве самоврядування.

Значні руйнування, виклики та загрози, спричинені російською агресією, призвели до дестабілізації фінансової системи України, зниження ефективності економічних процесів, послаблення конкурентоспроможності вітчизняних виробничо-господарських комплексів, посилення несприятливих умов для ведення підприємницької діяльності. Економічна, соціальна, політична та військова турбулентність, яку нині переживає наша держава через війну, зруйнувала розвиток країни та призвела до соціально-економічного регресу, створивши екзистенційний виклик для країни [1].

Зокрема, протягом війни повністю припинили роботу більше як половина, 54% підприємств, майже припинили свою діяльність 25%, 21% перебазувалися з них 2% повністю, 12% частково, 7% у процесі. При цьому не встигли переїхати 31% підприємств [2]. Подальше зниження ділової активності в країні призведе до стагнації як національної так і регіональних економік. Підприємництво вважаються каталізатором економічних інновацій та технологічного прогресу, відповідно важливою видається державна політика з чітким інструментарієм мінімізації загроз і ризиків для бізнесу спричинених бойовими діями на наших територіях, збереження і розвиток підприємницького потенціалу, а відтак і промислового капіталу.

На нашу думку, в цих умовах одним із найважливіших важелів економічного розвитку стають територіальні громади, їх вагома роль у забезпеченні соціального благополуччя населення та інвестиційної привабливості країни визначає актуальність досліджень, пов'язаних із процесами публічного управління та адміністрування.

Публічне управління являє собою цілеспрямований, організуючий, регулюючий вплив суб'єктів на об'єкт, який здійснюється як безпосередньо так і у формах самоуправління, так і за допомогою спеціально створених структур (державного апарату, органів місцевого самоврядування, партій, спілок, асоціацій, фірм, громадських об'єднань та ін.). При цьому такий вплив пов'язаний із реалізацією влади та зумовлює зміну стану